

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Другого (магістерського) рівня

Спеціальність **023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1_від “31 ”08. 2023_р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва
Освітня програма	Образотворче мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	1 курс, 1 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6363

1. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва» є отримання студентами теоретичних і практичних навичок спрямованих на вивчення історичного досвіду образотворчого мистецтва, конструктивного аналізу закономірностей його сучасного розвитку та теперішніх проблем на прикладі видатних історичних і сучасних взірців, підготовки фахівця з високим рівнем аналітичного мислення та креативності.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- вивчити особливості розвитку образотворчого мистецтва ХХ – початку ХХІ ст.;
- засвоїти особливості закономірностей його розвитку на прикладі видатних історичних пам'яток і сучасних взірців;
- навчити студентів орієнтуватися та критично аналізувати актуальні проблеми в царині сучасного образотворчого мистецтва.

Підсумкова форма контролю-екзамен.

Програмні компетентності.

Інтегральна компетентність (ІК).

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК).

СК 3. Здатність використовувати знання та практичні навички з сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення.

СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

Програмні результати навчання.

РН 1. Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.

РН 4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

РН 5. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого мистецтва.

РН 7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою

проведення наукових досліджень.

РН 11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.

РН 14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва» тісно пов'язана з іншими гуманітарними навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, зокрема «Менеджмент у сфері культури і мистецтв», «Експертиза творів образотворчого мистецтва та захист інтелектуальної власності», «Методологія наукових досліджень».

Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва» проводиться у формі екзамену, який передбачений в кінці першого семестру. Навчання оцінюється за 100 - бальною шкалою.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Мистецтво ХХ ст. Авангард початку ХХ ст.	Розуміти основні засади та характеристики абстракціонізму. Знати особливості виникнення абстрактного живопису : умови, причини, специфіка створення художнього образу. Розрізняти течії в абстрактному мистецтві.	Письмове завдання
2.	Фовізм та експресіонізм.	Розуміти особливості розвитку стилю фовізм та експресіонізм. Вирізняти характерні ознаки стилів та знати найяскравіших представників.	Письмове завдання

3.	Абстракціонізм.	Розрізняти характерні риси абстракціонізму, історію виникнення, творчі здобутки найяскравіших представників. Знати течії в абстрактному мистецтві та їхню художню концепцію.	Письмове завдання
4.	Дадаїзм і сюрреалізм.	Розуміти виникнення та історію розвитку дадаїзму та його характерні концептуальні риси. Знати творчість основних представників дадаїзму : Г. Арпа, М. Дюшана, М. Ернста, О. Фрейндліха та ін.	Письмове завдання
5.	Неоавангардизм. Друга половина ХХ ст.	Розуміти визначення та характерні риси неоавангардизму. Знати представників авангардизму і неоавангардизму. Аналізувати творчість художників П. Мондріан, С. Далі.	Письмове завдання
6.	Реалістичне мистецтво після Другої світової війни.	Розуміти характерні ознаки реалістичного мистецтва цього періоду. Знати історичні передумови розвитку стилю та його представників.	Письмове завдання
7.	Постмодернізм.	Знати витоки постмодернізму та його художньо-філософські принципи. Розуміти нові форми бачення у мистецтві постмодернізму.	Письмове завдання
8.	Український постмодернізм.	Розуміти характерні особливості українського постмодернізму 1960-70 років.	Письмове завдання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	7
Семінарське заняття	28
Самостійна робота	15
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

1. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		2				1		1		2							7
Семінарські з-тя		3		5		5		3		3		6			3			28
Самостійна р-та												15						15
Індивідуальні завдання																		
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	3	2	5		5	1	3	1	3	2	6	15		3		50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6.Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Основна література:

1. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: навч. посібн.: У 3 ч.Ч. 3. Львів: Світ, 2005. 268 с.
2. Личковах В. Філософія сучасного мистецтва (Вступ до неklasичної естетики) / В. Личковах // Зелена лампа: Учебний культурологический журнал. 1999. № 1-2. С. 34-36.
3. Лобановський Б.Б. Українське мистецтво другої половини ХІХ – початку ХХ ст. / Б.Б.Лобановський, П.І. Говдя. К.: Мистецтво, 1966. 145 с.
4. Малахов Н. О модернізмі / Н. Малахов. М.: Изобр. искусство, 1975. 110 с.
5. Маркаде В. Український внесок до авангардного мистецтва початку ХХ ст. / В. Маркаде //Сучасність. 1980. Вип. 7-8. С. 202-221.
6. Модернізм: анализ и критика основных направлений. М. : Искусство, 1987. 95 с.
7. Модернізм. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ«Академія», 2007. Т. 2 : М – Я. С. 64-67.
8. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст. /ПКСМ АМУ; Ред. – упоряд. О.О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О. О. Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. – К.: Інтертехнологія, 2006. Кн. 2. 656 с.: іл.
9. Соловійов О. “Нова хвиля” в українському мистецтві 90-х рр. ХХ ст. та її трансформації /Олександр Соловійов // Сучасне мистецтво: наук. зб. / Акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас.мистец. К., 2004. Вип. 1. С. 34 – 47.
10. Сидоренко В. Візуальне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ ст. / В. Сидоренко //Сучасне мистецтво: наук. зб. / Акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. К., 2005. Вип. 2. С. 52 – 63.
11. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх

спрямувань. Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століття / В. Сидоренко. К.: ВХ [студіо], 2008. 187 с.

12. Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: Зб. наук. пр. / ІПСМ АМУ / Редкол.: А. В. Чебикін (керівник), О. С. Тимошенко (голова), А. П. Лашенко, В. Д. Сидоренко та ін. К., 2005. Вип. 1: Еволюційні процеси у музичному мистецтві: Від минулого до майбутнього (Київ – Донецьк). 256 с.: іл.

Додаткова література:

1. Демпсі А. Сучасне мистецтво. – К.: Форст, 2022.

2. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга: передм. Річарда Корка ; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с. 19. Кох В. Енциклопедія архітектурних стилів. Класична праця по європейському зодчеству від античності до сучасності // М.: ЗАТ «БММ», 2011. 528 с.

3. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцять сім імен. – К.: Майстерня книги – Оранта. – 2010. – 399 с.

4. Кравченко Я., Лупій С. «Історія зарубіжного мистецтва. Навчальна програма». – Львів, ЛНАМ, 2012. – 122 с.

5. Ложкіна А. Перманентна революція: мистецтво України ХХ – початку ХХІ ст. - Київ: ArtHuss, 2019. – 544 с.

6. Стародубцева Л. В. Архітектура постмодернізму : Історія. Теорія. Практика. — К.: Спалах, 1998. — 208 с.: іл.

7. Сусак В. Українські мистці Парижа. 1900 – 1939. – К.: Родовід. – 2010. – 408 с.

8. Ходж А. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів. – Х.: Фактор. – 2012. – 208 с.

9. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть. Навчальний посібник. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 384 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації, м. Івано-Франківськ, вул. Української перемоги 34 а, Навчально-науковий інститут мистецтв, каб. 306. Сайт кафедри: https://odpmr.pnu.edu.ua/?_gl=1*391uuo*_ga*ODkyMDI2OTUxLjE2OTE0Nzc4NDI.*_ga_B6J5G9CVS8*MTY5MjUzMjYyMi45LjEuMTY5MjUzMjYyNzC4wLjAuMA..&_ga=2.126043917.1265405861.1692521273-892026951.1691477842 електронна адреса кафедри: kodpmr@pnu.edu.ua
Викладач	Старша викладачка Сандюк Л.П.
Контактна інформація викладача	Електронна адреса larisa.sandiuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: 1. Положенні про запобіганні академічному плагіату (нова редакція)у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних
--------------------------	---

	<p>надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf , в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; 2. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf , в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацювання літератури із лекційних курсів.</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок</p>

	<p>повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із семінарських занять.</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>

Викладач Сандюк Л.П.

